ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН
ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/44/-НА-СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН ЦЭЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор
Ц.ХишигжаргалУтас: 70272582 Цахим хаяг:
khishigjargalts@audit.gov.mn Аудитын менежер
О.Амаржаргал
Утас: 70273463 Цахим хаяг:
amarjargalo@audit.gov.mnАудитор Б.Одбилэг
Утас: 70272582 Цахим хаяг: odbilegb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийгдараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.02.23 № 01/75

танай_______________-ны №___________________-т

ТӨВ АЙМГИЙН ЦЭЭЛ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА Д.АРИУНАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг тогтвортой ахиулах, оновчтой бодлого, зохицуулалтаар хангах замаар сумынхаа хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх зорилго тавьж ажиллажээ. Тайлант онд аймгийн Засаг даргын нэрэмжит үзлэгийн үнэлгээгээр 87,4 хувь буюу “B” үнэлгээтэй дүгнэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөө үзүүлэх материаллаг буруу илэрхийлэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал буюу нөлөө бүхий ажил гүйлгээ байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 18
4.1 Ерөнхий зүйл 18
4.2 Материаллаг байдал 18
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 18
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 18
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 19
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 19
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 19
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 20
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТЭЛ

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн Хурал
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө
МУЕА	Монгол улсын Ерөнхий аудитор

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024·02·23 № 01/75

танай ______ -ны № ______ -т

ТӨВ АЙМГИЙН ЦЭЭЛ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА Д.АРИУНАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь сумынхаа эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийг тогтвортой ахиулах, оновчтой бодлого, зохицуулалтаар хангах замаар сумынхаа хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх зорилго тавьж ажиллажээ. Тайлант онд аймгийн Засаг даргын нэрэмжит үзлэгийн үнэлгээгээр 87,4 хувь буюу "B" үнэлгээтэй дүгнэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөө үзүүлэх материаллаг буруу илэрхийлэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал буюу нөлөө бүхий ажил гүйлгээ байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	81,536,270.00	124,683,080.00
33	АВЛАГА	0.00	3,879,600.00
335	Бусад авлага	0.00	3,879,600.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	0.00	3,879,600.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	81,536,270.00	120,803,480.00
354	Хангамжийн материал	76,536,270.00	87,803,480.00
35410	Бичиг хэргийн материал	330,000.00	370,000.00
35420	Аж ахуйн материал	1,886,330.00	2,942,330.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	663,100.00	663,100.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	0.00	68,200.00
35450	Барилгын засварын материал	2,049,000.00	2,049,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	71,607,840.00	81,710,850.00
35600	Мал амьтад	5,000,000.00	33,000,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,113,913,870.10	2,294,488,468.70
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,113,913,870.10	2,294,488,468.70
392	Биет хөрөнгө	1,687,499,537.06	1,663,675,354.70
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,270,470,342.00	1,292,470,342.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-134,043,294.10	-173,059,019.92
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	225,903,890.00	281,978,890.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-112,655,911.03	-145,738,713.91
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	223,653,736.00	247,282,376.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-55,581,196.58	-90,527,605.78
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	71,635,434.00	79,150,734.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-31,279,532.02	-36,030,172.86
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	440,095,086.00	440,095,086.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-210,699,017.21	-231,946,560.83
393	Биет бус хөрөнгө	426,414,333.04	426,386,000.00
39301	Програм хангамж	340,000.00	340,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-311,666.96	-340,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	426,386,000.00	426,386,000.00
394	Бусад хөрөнгө	0.00	204,427,114.00
39405	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.00	204,427,114.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,195,450,140.10**	**2,419,171,548.70**
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	103,039.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	103,039.00
413	Өглөг	0.00	103,039.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.00	103,039.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,195,450,140.10	2,419,068,509.70
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,195,450,140.10	2,419,068,509.70
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	710,837,936.62	710,837,936.62
51101	Өмч: - төрийн	710,837,936.62	710,837,936.62
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,169,452,107.23	1,393,160,006.83
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	909,325,189.56	1,169,541,637.23
51220	Тайлант үеийн үр дүн	260,126,917.67	223,618,369.60
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	315,160,096.25	315,070,566.25
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**2,195,450,140.10**	**2,419,171,548.70**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**823,753,044.16**	**1,091,339,481.00**
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	348,522,127.10	324,420,614.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	348,522,127.10	324,420,614.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	348,522,127.10	324,420,614.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	154,000.00	0.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	348,368,127.10	324,420,614.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	475,230,917.06	766,918,867.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	30,352,817.06	123,401,267.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,000,000.00	9,416,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	388,800.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,586,569.00	88,704,995.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13,377,448.06	25,280,272.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	444,878,100.00	643,517,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	444,878,100.00	643,517,600.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**563,525,015.39**	**867,721,111.40**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	544,025,015.39	807,893,026.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	523,410,497.42	770,474,859.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	237,430,717.46	395,090,220.74
210101	Үндсэн цалин	171,092,032.56	317,063,760.37
210102	Нэмэгдэл	24,872,756.86	74,588,960.37
210104	Урамшуулал	9,680,933.04	3,437,500.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,784,995.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	28,585,628.67	48,550,499.49
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,115,980.85	33,584,150.08
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,381,438.57	4,021,717.38
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,905,150.17	3,157,974.65
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	371,754.88	685,756.02
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,811,304.20	7,100,901.36
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	72,592,618.91	73,087,764.21
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,514,973.91	4,593,181.21
210302	Түлш, халаалт	62,627,400.00	68,404,583.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,450,245.00	90,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	34,387,979.00	36,677,034.00
210401	Бичиг хэрэг	3,769,600.00	4,660,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	21,303,944.00	29,922,134.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,030,000.00	826,800.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,761,006.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,523,429.00	857,700.00

210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	409,500.00
2105	Нормативт зардал	450,000.00	814,800.00
210502	Хоол, хүнс	450,000.00	315,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	0.00	499,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,890,170.00	1,621,000.00
210604	Урсгал засвар	3,890,170.00	1,621,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,565,200.00	6,765,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,565,200.00	6,765,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,668,528.00	12,261,089.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	0.00	10,864,453.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	604,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	697,936.00	641,836.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	365,792.00	150,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	140,839,655.38	195,607,251.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,676,507.06	54,381,796.25
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	103,163,148.32	141,225,455.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,614,517.97	37,418,167.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,403,000.00	19,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,403,000.00	19,100.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	18,211,517.97	37,399,067.31
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,211,517.97	37,399,067.31
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	19,500,000.00	59,828,085.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	19,500,000.00	59,828,085.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	59,828,085.00
223001	Бусад хөрөнгө	19,500,000.00	0.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	260,228,028.77	223,618,369.60
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	101,111.10	0.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	101,111.10	0.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-101,111.10	0.00
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**260,126,917.67**	**223,618,369.60**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**475,477,027.07**	**766,918,867.00**
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	246,110.01	0.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	246,110.01	0.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	246,110.01	0.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	154,000.00	0.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	92,110.01	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	475,230,917.06	766,918,867.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	30,352,817.06	123,401,267.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,000,000.00	9,416,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн	388,800.00	0.00

	төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,586,569.00	88,704,995.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13,377,448.06	25,280,272.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	444,878,100.00	643,517,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	444,878,100.00	643,517,600.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**442,690,027.07**	**665,955,642.00**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	442,690,027.07	665,955,642.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	421,478,509.10	627,631,074.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	205,277,793.87	395,111,333.13
210101	Үндсэн цалин	167,635,128.40	316,271,160.76
210102	Нэмэгдэл	27,961,732.43	75,402,672.37
210104	Урамшуулал	9,680,933.04	3,437,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,936,810.67	48,426,348.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,593,036.85	33,525,658.69
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,063,592.57	3,942,360.31
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,650,874.17	3,202,646.97
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	321,408.88	689,515.61
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,307,898.20	7,066,166.52
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	72,592,618.91	73,223,764.21
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,514,973.91	4,593,181.21
210302	Түлш, халаалт	62,627,400.00	68,404,583.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,450,245.00	226,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	28,320,055.00	22,217,860.00
210401	Бичиг хэрэг	3,274,600.00	2,403,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,878,755.00	18,270,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,030,000.00	1,544,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,041,700.00	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	95,000.00	0.00
2105	Нормативт зардал	1,000,000.00	1,000,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000,000.00	1,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	3,460,000.00	4,800,000.00
210604	Урсгал засвар	3,460,000.00	4,800,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,565,200.00	6,765,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,565,200.00	6,765,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	42,404,413.59	20,771,989.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	40,735,885.59	19,375,353.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	604,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	697,936.00	641,836.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	365,792.00	150,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,921,617.06	55,314,580.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,921,617.06	55,314,580.25

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	21,211,517.97	38,324,567.31
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	3,000,000.00	925,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,000,000.00	925,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	18,211,517.97	37,399,067.31
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,211,517.97	37,399,067.31
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	32,787,000.00	100,963,225.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	32,787,000.00	100,963,225.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	32,787,000.00	100,963,225.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	32,787,000.00	100,963,225.00
223001	Бусад хөрөнгө	19,500,000.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	13,287,000.00	100,963,225.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-32,787,000.00	-100,963,225.00
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	**0.00**	**0.00**
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	710,837,936.62	315,160,096.25	909,325,189.56	1,935,323,222.43
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	710,837,936.62	315,160,096.25	909,325,189.56	1,935,323,222.43
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	260,126,917.67	260,126,917.67
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	710,837,936.62	315,160,096.25	1,169,452,107.23	2,195,450,140.10
D01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	710,837,936.62	315,160,096.25	1,169,452,107.23	2,195,450,140.10
D02	Нягтлан бодох	0.00	0.00	89,530.00	89,530.00

	бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	710,837,936.62	315,160,096.25	1,169,541,637.23	2,195,539,670.10
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	-89,530.00	0.00	-89,530.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	223,618,369.60	223,618,369.60
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	710,837,936.62	315,070,566.25	1,393,160,006.83	2,419,068,509.70

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**643,517,600.00**	**614,197,372.69**
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	628,517,600.00	599,197,372.69
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	627,517,600.00	598,271,872.69
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	387,911,400.00	370,691,833.13
210101	Үндсэн цалин	341,103,400.00	305,423,738.66
210102	Нэмэгдэл	46,808,000.00	61,830,594.47
210104	Урамшуулал	0.00	3,437,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	48,488,900.00	45,373,903.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	32,972,500.00	31,503,152.69
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,879,000.00	3,698,165.31
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,103,300.00	2,954,132.97
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	775,800.00	640,675.61
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,758,300.00	6,577,776.52
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	77,119,400.00	73,223,764.21
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,507,600.00	4,593,181.21
210302	Түлш, халаалт	71,385,800.00	68,404,583.00
210303	Цэвэр, бохир ус	226,000.00	226,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	16,208,700.00	16,202,560.00
210401	Бичиг хэрэг	2,000,000.00	2,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,658,700.00	12,658,160.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,550,000.00	1,544,400.00
2105	Нормативт зардал	1,000,000.00	1,000,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000,000.00	1,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,800,000.00	4,800,000.00
210604	Урсгал засвар	4,800,000.00	4,800,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,765,200.00	6,765,200.00

210702	Дотоод албан томилолт	6,765,200.00	6,765,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22,011,500.00	20,166,989.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,500,000.00	18,770,353.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	604,800.00	604,800.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	756,700.00	641,836.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	150,000.00	150,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,212,500.00	60,047,623.25
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,212,500.00	60,047,623.25
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,000,000.00	925,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,000,000.00	925,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	925,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	15,000,000.00	15,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	15,000,000.00	15,000,000.00
222001	Тоног төхөөрөмж	15,000,000.00	15,000,000.00
0	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**596,747,600.00**	**643,517,600.00**
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	596,747,600.00	643,517,600.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	596,747,600.00	643,517,600.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	30,506,817.06	115,322,427.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	30,506,817.06	55,494,342.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	30,506,817.06	55,494,342.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.00	24,419,500.00
210101	Үндсэн цалин	0.00	10,847,422.10
210102	Нэмэгдэл	0.00	13,572,077.90
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.00	3,052,445.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	0.00	2,022,506.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0.00	244,195.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0.00	248,514.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0.00	48,840.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0.00	488,390.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,224,245.00	0.00
210303	Цэвэр, бохир ус	4,224,245.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,082,455.00	6,015,300.00
210401	Бичиг хэрэг	144,000.00	403,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,843,455.00	5,612,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	95,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,000,000.00	605,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,000,000.00	605,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,200,117.06	21,402,097.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,200,117.06	21,402,097.00

2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	8,078,840.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	8,078,840.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	59,828,085.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	59,828,085.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	59,828,085.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	30,352,817.06	123,401,267.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	30,352,817.06	123,401,267.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	5,000,000.00	9,416,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	388,800.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	11,586,569.00	88,704,995.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13,377,448.06	25,280,272.00
131106	Төсвийн урамшуулал	0.00	0.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	0.00	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь Төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэн төрийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, иргэдийн ажиллах амьдрах таатай орчин бүрдүүлэх, төрийн захиргааны мэргэжлийн удирдлагыг хэрэгжүүлж, стандартын биелэлтийг хангаан, олон талт мэдээлэл арга зүйгээр үйлчилж, төрийн ажил үйлчилгээг иргэдэд ил тод, шуурхай хүргэхэд оролцох чиг үүрэг бүхий Төв аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн харьяа байгууллага юм.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2023 оны байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 5 зорилтын хүрээнд 43 хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй боловсруулан баталснаас хэрэгжилт 95,6%-тай дүгнэгдсэн байна.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант онд Засаг даргын Тамгын газрын дарга 1, удирдах 3 гүйцэтгэх 16, гэрээт ажилтан 6 бүгд 26 орон тоотойгоор үйл ажиллагаагаа явуулсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь төсвийн шууд захирагчийн хувьд дараах хуулийн хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг эрхлэн гүйцэтгэж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль
- Монгол Улсын 2022 оны Төсвийн тухай хууль
- Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль
- Засаг захиргаа нутаг дэвгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна. Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2017 оны 4 дүгээр сарын 24-ний өдрийн "Дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах ажлын хэсэг байгуулах тухай" А/03 тушаал, 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй, Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам"-ыг мөрдөж ажиллаж байна.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын дотоод хяналт шалгалтын хэсэг нь тайлант онд дотоод хяналт шалгалт явуулахаар 5 хэрэгжүүлэх арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжилтийг гарган ажилласан байна.

Байгууллагын дотоод хяналтын баг нь жилийн төлөвлөгөөний дагуу төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалт санхүүгийн үйл ажиллагаанд хийж, алдаа зөрчил гарвал тухай бүрд нь засаж залруулах зөвлөмж өгч эргэн хяналт тавьж ажилладаг. Энэ онд шилэн дансанд хяналт шалгалт хийсэн байна.

Төлөвлөлтийн үе шатанд дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын

найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2013 онд батлагдсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж байгаа ба энэхүү баримт бичиг нь 4 бүлэгт бүртгэлийн үйл ажиллагааг тусгасан байна. НББ-ийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаатай нийцэж байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2023 оны санхүүгийн тайлангаа Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна. Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 223,721.4 мянган төгрөгөөр буюу 10,2 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
A	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	-	3,879.6	3,879.6
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	81,536.3	120,803.5	39,267.2
Үндсэн хөрөнгө	2,113,913.9	2,294,488.5	180,574.6
Нийт хөрөнгө	2,195,450.1	2,419,171.5	223,721.4
Өр төлбөр	-	103.0	103.0
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,195,450.1	2,419,068.5	223,618.4
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	2,195,450.1	2,419,171.5	223,721.4

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2023 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 583,443.6 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газраас дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 20,0074.0 мянган төгрөгөөр бууруулж Төв аймгийн

Цээл сумын ИТХ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн 05 дугаар тогтоолын хавсралтаар 2023 оны урсгал зардлын төсвийг 563,369.6 мянган төгрөгөөр баталж ирүүлсэн.

Тайлант хугацаанд төсөвт 1 удаагийн тодотгол хийгдэж 2023 оны 8 дугаар сарын 08-ний өдрийн 05 дугаар тогтоолоор 65,147.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 628,516.8 мянган төгрөгөөр ирүүлсэн байна. Энэ нь урсгал зардлын хэмжээг 65,147.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлснээс шалтгаалжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсөв захирагчийн хэрэгжүүлэх 2 /орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага, хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага/ хөтөлбөрийн 8 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 426,797.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлэхээр батлагдсан дагуу гүйцэтгэлээр санхүүжилтийг 100 хувь олгож, оны эцэст зарцуулаагүй үлдэгдэл 29,320.2 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Тайлант хугацааны төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 603,197.7 мянган төгрөг буюу 97,7 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 29,319.9 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

(мянган төгрөгөөр)

д/д	Хөтөлбөр арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	446,381.7	425,312.8	21,069.8	106.4
2	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	60,225.5	54,617.9	5,607.6	90.7
3	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	96,467.9	93,904.6	2,563.3	97.3
4	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	1,000.0	995.5	4.5	99.6
5	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Бусад	15,000.0	15,000.0	0.0	100.0
6	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	5,000.0	4,924.4	75.6	98.5
7	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Улсын их баяр наадам	5,000.0	5,000.0	0.0	100.0
8	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага-Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	3,442.5	3,442.5	0.0	100.0
	Дүн	632,517.6	603,197.7	29,319.9	97.7

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Төв аймгийн Цэээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын нэмэлт санхүүжилтийн

дансанд дээд шатны төсөв захирагчаас 88,704.9 мянган төгрөг, төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламжаас 9,416.0 мянган төгрөг, үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 50,217.3 мянган төгрөг, нийт 148,338.2 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ. Үүнээс 24,937.1 мянган төгрөг нь газрын дуудлага худалдааны дэнчингийн орлого байсныг оролцогчид буцааж өгч орлого бууруулах бичилт хийсэн байна.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар тайлант онд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдэлд 24,419.5 мянган төгрөг, нийгмийн даатгалын шимтгэлд 3,052.4 мянган төгрөг хангамж бараа материалын зардалд 6,015.3 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээнд 605.0 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 21,409.9 мянган төгрөг, хөрөнгийн зардалд 59,828.5 мянган төгрөг нийт 115,322.4 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.3 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус төсөл хэрэгжих хугацаанд нийт 2 хөтөлбөрийн 8 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

(мянган төгрөгөөр)

д/д	Хөтөлбөр арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
1	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 80101 /Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	2023.01.01 2023.12.31			446,381.7	425,312.8
2	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 80103 /Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Гэрээгээр гүйцэтгүүлэх ажил, үйлчилгээ		60,225.5	54,617.9
3	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 80106 /Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Баг, хорооны үйл ажиллагааны зардал		96,467.9	93,904.6
4	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 80802 /Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг		1,000.0	995.5

5	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 80918 /Бусад	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Бусад		15,000.0	15,000.0
6	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 81102 /Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Орон нутгийн нөөц хөрөнгө		5,000.0	4,924.4
7	70106 /Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага/- 82801 /Улсын их баяр наадам	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Улсын их баяр наадам		5,000.0	5,000.0
8	71411 /Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага/- 81701 /Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх		3,442.5	3,442.5
9	71411 /Хүрээлэн буй орчны бодлого, удирдлага/-/- 82212 /Хур хог хаягдал, орчны бохирдлыг устгах, цэвэрлэх үйлчилгээ	2023.01.01 2023.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага- Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх		11,000.0	
	Дүн				643,517.6	

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь төсвийн хэмнэлтийн горимд шилжин ажилласнаар нийт 37,397.9 мянган төгрөгийн зардлыг хэмнэж, дутуу зарцуулсан нь хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд нөлөөлсөн байна.

3.5.4 Худалдан авах ажиллагааны гүйцэтгэл

Тайлант онд худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөөнд Орон нутгийн хөгжлийн сан болон төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Нарангийн шовх ХХК-тай харьцуулалтын аргаар худалдан авах гэрээ хийж 58,564.9 мянган төгрөгийн спорт чийрэгжүүлэлт, тоглоомын талбайн тоног төхөөрөмж, Саммит компьютер ХХК-тай шууд худалдан авах гэрээ хийж 14,013.2 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, Их жэт ХХК-тай шууд худалдан авах гэрээ байгуулж 4,906.0 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил, Скай дизайн хаус ХХК-тай шууд худалдан авах гэрээ байгуулж 5,916.0 мянган төгрөгийн тавилга эд хогшил худалдан авсан байна. Худалдан авах ажиллагааны журмын дагуу худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж хөрөнгө, материалыг данс бүртгэлд тусгаж ажилласан байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Одбилэг гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 04/08 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл "Дунд" гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны нийт орлого 1,292,361.4 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 19,385.4 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 14,539.1 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газар нь тайлант онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор нийт 37,397.9 мянган төгрөгийн зардлыг хэмнэж ажилласан байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад нийт 166 мэдээлэл байршуулахаас 162 мэдээллийг хугацаандаа, 4 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлэл байршуулалт 89,6 хувьтай байна. Мөн цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 12 орлогын, 28 зарлагын мөнгөн гүйлгээг байршуулаагүй байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-

т "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ", 6.4-т "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ", 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр" гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллагад бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэх алдаа, зөрчилтэй асуудал гараагүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай /бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитаар 18,555.8 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж, 15,942.6 мянган төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 600.0 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож нийт 35,098.4 мянган төгрөгийн зөрчил илрүүлсэн байна. Завсрын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийг арилгаж биелэлтийг ирүүлсэн байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Тус байгууллага нь 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 2 зөвлөмж өгөгдсөнийг 100% хэрэгжүүлэн, биелэлтийг 2023 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн 04/107 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	2	3,035.6	2	3,035.6	100
Нийт дүн	**2**	**3,035.6**	**2**	**3,035.6**	**100**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төв аймгийн Цээл сумын Засаг даргын Тамгын газрын дараагийн аудитаар анхаарал татахуйц асуудал байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 114,358.7 мянган төгрөгийн алдаа[1] илэрснээс аудитын явцад 110,479.1 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 3,879.6 мянган төгрөгийн алдааг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө.

1.Илрүүлэлт: Санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн уялдааг тулгаж үзэхэд мөнгөн гүйлгээний тайланд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан биет бус хөрөнгийн дүнг салгаж тайлагнаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 5.1.3-д жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

2.Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгийн тодруулгын тайлангийн худалдан авсан дүнг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн хөрөнгийн зардалтай тулгахад 9,515.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т "холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн5.1.3-д жинхэнэ хэрэгжилтийн зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө" гэж заасныг болон санхүүгийн тайлангийн "тохиолдсон байх", "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Аудитаар нийт 662,895.2 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс, 13,455.1 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 649,440.1 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлсэн.

5.1 Төлбөрийн акт

1. Илрүүлэлт: Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 20-ны өдрийн Б/02 тоот захирамж болон, сумын Засаг даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 23-ний өдрийн Б/01 захирамжийг үндэслэн Монгол улсын Засгийн газрын 489 дүгээр тогтоолыг зөрчиж улс төрийн албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдэл 12,649.6 мянган төгрөг олгож төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "Хариуцлагатай байх", Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3-т "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", Монгол Улсын Засгийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 28-ны өдрийн 489 дүгээр "Тогтоолд нэмэлт оруулж, тогтоолын хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай " тогтоол 018 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 382 дугаар "Журам батлах тухай" тогтоол болон санхүүгийн тайлангийн аудитын "нийцсэн бөгөөд зохистой байх", "эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан

---

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" бол төлбөрийн акт тогтооно гэсний дагуу шийдвэрлэв.

2. Илрүүлэлт: Нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн 2021 оны 34 дүгээр актаар тогтоосон алдангийг төсвөөс төлсөн зөрчил илэрлээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5-д "Хариуцлагатай байх", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "Төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар зарцуулах" гэсэн заалтууд болон санхүүгийн тайлангийн аудитын "нийцсэн бөгөөд зохистой байх", "эрх ба үүрэг" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" бол төлбөрийн акт тогтооно гэсний дагуу шийдвэрлэв.

5.2 Албан шаардлага

1. Илрүүлэлт: Шилэн дансны цахим хуудсанд 5 сая төгрөгөөс дээш орлогын 28 мөнгөн гүйлгээ болон 5 сая төгрөгөөс дээш зарлагын 12 гүйлгээг байршуулаагүй зөрчил илэрлээ. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-т "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 6 дугаар зүйлийн 6.1-д "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ", 6.4-т "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ", 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр", 6.4.8-д "... хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, ... шийдвэр", гэсэнтэй нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн аудитын "Эрх ба үүрэг", батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4.2.3.8-д "Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн" бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Авлагатай холбоотой асуудал

1.Илрүүлэлт: "Монголын баялаг 330" төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд соёлын өвийг дүрсжүүлэн архив, үүсгэх ажлын гэрээ байгуулж Монголын баялаг өв соёл ХХК-д авлага үүсгэлгүйгээр 3,879.6 мянган төгрөг шилжүүлсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д "Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж, холбогдох анхан шатны баримтыг үндэслэн ажил гүйлгээг бүртгэж санхүүгийн тайланд өглөг, авлагыг бүрэн тусгах.

Дээрх зөрчлийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 6 дугаарсарын 10-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс Залруулсан		Үүнээс Залруулаагүй		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн бүрэлдэхүүн уялдааг тулгаж үзэхэд мөнгөн гүйлгээний тайланд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан биет бус хөрөнгийн дүнг салгаж тайлагнаагүй.	1	100,963.2			1	100,963.2	1	100,963.2				
Үндсэн хөрөнгийн тодруулгын тайлангийн худалдан авсан дүнг мөнгөн гүйлгээний тайлангийн хөрөнгийн зардалтай тулгахад 9,515.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй байна	1	9,515.9			1	9,515.9	1	9,515.9				
"Монголын баялаг 330" төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд соёлын өвийг дүрсжүүлэн архив, үүсгэх ажлын гэрээ байгуулж Монголын баялаг өв соёл ХХК-д авлага үүсгэлгүйгээр 3,879.6 мянган төгрөг шилжүүлсэн байна.	1	3,879.6	1	3,879.6			1	3,879.6			1	3,879.6
Дүн	3	114,358.7	2	110,479.1	2	110,479.1	3	114,358.7			1	3,879.6

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс Төлбөрийн акт		Үүнээс Албан шаардлага		Үүнээс Зөвлөмж		Үүнээс Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Үүнээс Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг	1	649,440.4			1	649,440.4						

хангаж ажиллаагүй.												
Улс төрийн албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдэл олгосон.	1	12,649.6	1	12,649.6								
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн алдангийг төсвөөс төлсөн.	1	805.5	1	805.5								
Дүн	3	662,895.5	2	13,455.1	1	649,440.1						